

بازنگری و بروز رسانی مطالعات طرح جامع گردشگری استان

بیان مساله و مشکل:

با عنایت به تحولات روزافزون در حوزه گردشگری و ضرورت انطباق طرح‌های توسعه با شرایط نوین، بازنگری و به‌روزرسانی مطالعات طرح جامع گردشگری استان آذربایجان شرقی امری ضروری است. مطالعات پیشین، علی‌رغم دستاوردهای اولیه، نیازمند ارزیابی مجدد و تطبیق با واقعیت‌های جاری، شامل تغییرات محیطی، اجتماعی، اقتصادی و همچنین ظهور فرصت‌ها و چالش‌های جدید در صنعت گردشگری است. این بازنگری با هدف شناخت عمیق‌تر وضعیت موجود، شناسایی نقاط ضعف و قوت طرح‌های گذشته، بهره‌برداری بهینه از فرصت‌ها و مقابله با تهدیدهای احتمالی، تدوین برنامه‌های راهبردی کلان و عملیاتی اثربخش، و نهایتاً ارتقاء نظام مدیریت اجرایی طرح جامع صورت می‌پذیرد تا بتواند پاسخی شایسته به انتظارات ذینفعان و اهداف توسعه پایدار گردشگری استان بدهد.

ضرورت و اهداف انجام طرح:

طرح جامع گردشگری استان آذربایجان شرقی در سال ۱۳۷۸ و توسط دانشگاه هنر اسلامی تبریز تهیه و در سال ۱۳۸۳ به تصویب شورای برنامه ریزی و استان رسیده بود. پس از آن مصادیق مختلفی نظیر مناطق نمونه گردشگری، روستاهای هدف گردشگری، فعالیت‌های بوم گردی، آثار ثبت جهانی، میراث ناملموس ملی و جهانی، شهرهای جهانی و ملی و صنایع دستی، مکانیابی و ارائه طریق به متقاضیان سرمایه گذاری وارد ادبیات گردشگری کشور شده است که نیازمند بازنگری و به‌روزرسانی طرح جامع سالهای قبل کشور میباشد.

- پاسخگویی به تحولات نوین صنعت گردشگری
- ارتقاء اثربخشی و کارایی طرح‌های پیشین
- تطبیق با تغییرات محیطی و اجتماعی-اقتصادی
- تقویت مدیریت و هماهنگی بین ذینفعان
- شناسایی و بهره‌برداری از پتانسیل‌های مغفول مانده
- افزایش تاب‌آوری و توسعه پایدار گردشگری

جامعه آماری:

با توجه به فراگیر و ملموس بودن فعالیت‌های گردشگری و استقبال گسترده آحاد مردم از این فعالیت اقتصادی و مولد، جامعه آماری در سطح استان آذربایجان شرقی گسترده میباشد. لیکن عمده مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی مرتبط، فعالان و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، جوامع محلی و روستایی، کارشناسان و مشاوران حوزه گردشگری و همچنین گردشگران و سایر نهادهای پژوهشی و سیاست گذار هستند، مدنظر در این طرح میباشد.

نمونه آماری:

حدود ۱۰۰ نفر از جامعه آماری هر بخش (حوزه‌های مختلف میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان) از ذینفعان اصلی و به روش هدفمند را دربر میگیرد.

زمان مورد نیاز:

مدت زمان ۶ تا ۹ ماه از طرف اداره کل مدنظر میباشد که در صورت لزوم میتوان سه ماه به مدت زمان اجرای طرح اضافه نمود.

روش پیشنهادی:

با توجه به همزمانی پژوهشی بودن و میدانی بودن انجام طرح، این طرح از رویکرد ترکیبی استفاده خواهد کرد که در آن داده‌های کمی (عددی، قابل اندازه‌گیری) و کیفی (توصیفی، تفسیری) به طور همزمان یا متوالی جمع‌آوری و تحلیل می‌شوند. این رویکرد امکان درک عمیق‌تر مسائل، اعتبارسنجی یافته‌ها از طریق مقایسه دو نوع داده، و ارائه تحلیل‌های جامع‌تر را فراهم می‌آورد. در شیوه‌های اجرا نیز برون سپاری اجرای پروژه از طریق شرکت‌های مهندسين مشاور ذیصلاح دارای صلاحیت از سازمان مدیریت و برنامه ریزی مدنظر اداره کل میباشد.

شرح خدمات (سرفصل اقدامات):

- کلیات و طرح مساله و روش شناخت و فرایند انجام کار
- مطالعات عام (جغرافیا و محیط زیست، مطالعات اجتماعی و فرهنگی، اقتصاد و زیرساخت‌ها)
- مطالعات خاص گردشگری (مطالعات مدیریتی، نهادی و ذینفعان؛ منابع و جاذبه‌ها؛ تسهیلات و خدمات؛ وضعیت منابع انسانی؛ مطالعات بازار، بررسی اثرات)
- تجزیه و تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها
- برنامه ریزی گردشگری استان و تدوین راهبردهای کلان
- برنامه ریزی ساختاری – عملیاتی گردشگری استان
- بروز رسانی نظام مدیریت اجرایی طرح جامع گردشگری استان

نتایج مورد انتظار:

- بهبود و تقویت نظام مدیریت، اجرا و نظارت
- افزایش هماهنگی و هم‌افزایی بین ذینفعان
- افزایش جذب گردشگر و تنوع‌بخشی به مقاصد

- ارتقاء کیفیت خدمات و تجربه گردشگران
- توسعه گردشگری پایدار و سازگار با محیط زیست
- تهیه گزارش بروز برای طرح جامع گردشگری استان
- تهیه نقشه راه توسعه گردشگری استان (شهری، روستائی و عشایری) به منظور توزیع فضائی متناسب امکانات و خدمات گردشگری در سطح استان آذربایجان شرقی مورد نیاز میباشد.

(